

Fred og kraft - trøst og sejr
Olav Valen-Sendstad - "Tornen i kødet"

Når vi har det svært og anstrengende med tornen i vort kød, med dens fristelser og ydmygelser, hvad er det så, vi først og fremmest trænger til?

Fra så at sige alle vil følgende svar komme: Vi trænger først og fremmest til kraft (jf. kap.2,1). Dette svar får vi ikke alene fra den uklare, humane religiøsitet. I anfægtelsens tider, hvor vi ligger under for misforståelser, kan også et genfødt menneske, ja, til med en Paulus, mene, at det, han trænger allermost til, er at erfare Guds omskabende kraft. Guds ord siger noget ganske andet: det, du har brug for i din kamp, er fred ([Es.40,1f.](#)).

Denne uenighed mellem Gud og mennesker har sine dybe årsager og følger. Men her gælder det, som det ellers altid også gør, at det er vigtigt for os at blive enige med Gud og opgive vore tåbelige krav om, at Gud skal blive enig med os. Tænk dig nu om. Jeg spørger: Hvilke forhåbninger har du egentlig til Guds kraft? Du gar ud fra, at den vil hjælpe dig til at bede ret, ville det rette, sejre i fristelser, overvinde syndens lyst og hjælpe dig af med skyldfølelse og samvittighedens plager, ved at du ganske enkelt holder op med at synde. - En tankegang, der kan synes meget from. I virkeligheden er den meget kødelig.

Gud tager sig nemlig af samvittighedens anklage og domme på en ganske anden måde end ved sin »kraft« at forhindre dig i at synde. Hør blot: Kristi blod renser vor samvittighed fra døde gerninger ([Hebr.9,14](#)). Og det er noget ganske andet end at forhindre dig i at falde i synd. Du ønsker at rense dig selv ved hjælp af gode gerninger og ved at undlade at gøre bestemte ting (synd). Gud renser dig ved Kristi blod.

Gud sørger også for på en helt anden måde, end du regner med, hvorledes dit liv skal blive til hans ære. Du ønsker nemlig »kraft« til at hjælpe dig selv, sådan at du kan stå frem for Gud og sige: rigtignok gav du mig kraft, men jeg var lydige, og derfor sejrede jeg - ved din hjælp. Det er sådan, du ønsker at få »kraft«, for at du derved selv kan tage den halve ære: Gud tager æren for kraften, du for lydigheden. Min ven, ved at tænke således er du fuldstændig på vildspor, hvad enten det er bevidst eller ubevidst. For Herren siger: »Jeg er Herren, så lyder mit navn. Jeg giver ej andre min ære« ([Es.42,8](#)). Gud giver aldrig kraft, for at du og han kan deles om æren, fiftyfifty for et sejrende liv. Herren vil ikke vide af nogen tvedelt ære. Han vil have et udelt, helt og ægte ærens halleluja fra dit hjerte, der udelukker enhver form for tvetydighed, der indebærer din egen ros og ære. Derfor siger han: »I højhed og hellighed bor jeg, hos den knuste, i ånden bøjed« ([Es.57,15](#)). Se så at komme til enighed med Gud om, hvorledes det forholder sig med freden og kraften. Hør, hvad Gud siger om freden som det aller første. For der gives ingen salighed, hvis du ikke er enig med Gud!

Lige inden sin død sagde Jesus: »Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer« ([Joh.14,27](#)). Det, Jesus efterlod os som det sidste, er det allerførste i vort liv: fred. Derfor siger Paulus om ham: »Han er vor fred« ([Ef.2,14](#)). For det, som Jesus efterlod os, var det, han udrettede ved sin død: »Han stiftede fred ved blodet på hans kors« ([Kol.1,20](#)). Dette skete for 1900 år siden. Derfor kaldes hans død »forsoning« eller »forligelse«, fordi Gud ved den har oprettet en fredspagt, sluttet fred mellem Gud og os. Vi blev forligt med Gud ved hans Søns død, medens vi endnu var fjender ([Rom.5,10](#). Jf. [Kol.1,21ff.](#)). Når nu altså Gud har stiftet fred mellem sig og os og gjort det ved Jesu blod, stiftet fred mellem alle mennesker, vantro som troende, venner som fjender, og han ovenikøbet har gjort det, længe inden vi blev født og længe inden vi havde gjort hverken godt eller ondt, ja, så må jo fred med Gud være det første og det sidste, Gud vil gøre for dig.

Der er en ufattelig trøst i dette, at evangeliets nye afsnit begynder med løfter om »min nåde« og »min fred«. Disse ord lød ved Jesu fødsel ([Luk.2,14](#), [Joh.1,17](#)), og - som nævnt - fra hans kors og ved hans død. Og om vi i vor blindhed har kæmpet og hyklet for at opnå fred ved hjælp af Guds kraft, så lover Gud os fred, fordi han for længst har stiftet fred ved sig selv. Tror du da virkelig, der

kan komme noget godt ud af at være uenig med ham og blive ved i dit slid og slæb, som om der ikke fandtes nogen fred, hvis du ikke frembragte den? Det er ikke på nogen måde Guds mening at genne dig gennem livet som et jaget dyr, der aldrig kan få fred. Det er heller ikke hans mening, at du ved hjælp af hans »kraft« skal kæmpe dig til fred, men lige modsat: at du ved freden i hans nåde skal få kraft til at leve et sundt og sandt liv. Derfor siger han: »Trøst, ja, trøst mit folk, så siger eders Gud, tal Jerusalem kærligt til og råb kun til det, at nu er dets strid til ende« ([Es.40,1](#)). For striden endte på Golgata. Der blev freden stiftet, og »han kom og forkyndte fred for jer, som var langt borte, og fred for dem, som var nær« ([Ef.2,17](#)). »Visselig taler han fred til sit folk og til sine fromme og til dem, der vender deres hjerte til ham« ([Sl.85,9](#)). - Dvs. at Gud skænker sin fred til alle dem, der tager imod korsets og blodets fred fra Golgata og ikke vender sig bort til tomme og gudsforladte tanker om, hvorledes mennesket skal få fred.

For hvordan får et menneske fred med Gud?

Svar: Kun ved hjælp af evangeliet kan du fatte, at du har løfte om fred med Gud ved den fred, han i sin nådes fredspagt stiftede på Golgata. For der »forligte« han sig med dig. Derfor må vi skelne mellem det at have fred og det at føle fred. At vi har fred, det står fast på grund af de løfter, Gud har knyttet til Jesu offer på Golgata, idet Gud stiftede fred ([Kol. 1,20](#)). Men at opleve en følbart fred i sit hjerte, det sker alene som frugt og følge af, at Helligånden forklarer Guds løfter for vort hjerte og oplyser os om, at Jesus har fuldført vor fred ved sit offer, dengang den syndfrie blev gjort til synd i vort sted: »Åndens frugt er kærlighed... fred ...« ([Gal.5,22](#)). For kun da kan vi føle freden, når vi ved Ordet må tro Guds løfte, at Jesus Kristus er vor fred, hvad enten vi føler det eller ej, ved at han har sonet al vor synd, opfyldt loven i vort sted og givet os alle ting til liv og salighed. Freden føler vi, når vi får åndelig kundskab og lys i Guds fredspagt (jf. [Hebr.8,10](#)).

Man kan aldrig give sit hjerte befaling om at være fredeligt og føle freden i Gud. For den slags befalinger adlyder det aldrig, hvilke kunster man end benytter sig af. Følelsen af fred kommer ikke dalende ned over os sådan ganske uformidlet, blot fordi vi kunne ønske at få den som en god og rar stemning i vort hjerte. Men den kommer fra Gud gennem åndelig kundskab og lys over Guds ord og løfter. For evangeliet er intet andet end Guds nåde åbenbaret i de løfter, der er opfyldt eller stadig vil blive opfyldt på os ([Jer.29,11](#)).

Derfor må vi aldrig blive hængende ved vort eget hjerte eller lade os baste og binde af en selvbeskuelse, der altid søger freden i vort eget indre. Vi må undgå dette, som vi undgår selveste Djævelen, når vi bliver åndelig trætte og selvmedlidende, fordi vi mangler den virkelige fred. Af den slags følger der kun mismod, forvirring, vantro og rodløshed.

Men vi må gennem Ordet altid være på udkig efter Guds hjerte, efter hans mægtige løfter, som han i sin fredspagt har givet os, og efter Jesu fuldførte værk. Ordet er et spejl, og i det skuer vi Herrens herlighed ([2.Kor.3,18](#)), og gennem det viser Guds Ånd os Guds eget hjerte og sind. Og ved dette alene udvirkes der en strøm af trøst, fred, glæde og frimodighed i vort hjerte. Men uden dette vil al trøst blot være en indbildt trøst, al fred vil være selvbedrag, al glæde et tomt skin, og al frimodighed vil bare være en form for indbildskhed. For Jesus har sagt: »De ord, som jeg har talt til jer, er ånd og er liv« ([Joh.6,63](#)), og »Dette har jeg talt til jer, for at I skal have fred i mig. I verden har I trængsel; men vær frimodige, jeg har overvundet verden« ([Joh. 16,33](#)). Fred i Jesus ved hans ord - trængsel i verden.

Disse to ting findes på samme tid i den troendes liv her i verden. Verdens væsen er af den art, at den giver trængsel i dag, lettelse i morgen - medgang i dag og modgang i morgen. Jesus giver fred midt i trængsel, således at vi kan sige: I al vor trængsel er der ingen trængsel ([Es.63,9](#)). Det er rigtigt, hvad Jesus siger: Han giver ikke den fred, som verden giver.

Men hvad med Kraften? Guds ord taler da virkelig om kraft? Og Gud lover da også virkelig at give os kraft? Han vil jo, at vi her i verden skal kæmpe som sande Guds børn. Trænger vi så ikke til kraft?

Jo, så sandelig gør vi det - og du, som er så bekymret over dette med kraften: du må have lov til at

stride så meget, du vil, ja, om du så dør af overanstrengelse med alt det, du brænder for og er så bekymret for ikke at få gennemført i samfundet eller i dit eget liv. Men det, jeg først og fremmest ønsker, du skal få dine øjne op for, det er forholdet mellem fred og kraft. Her skal du blive enig med Gud! Ellers vil din fred blive en farisæertrøst og din kraft en lovtrældommens ørken. Lyt derfor til et ord om dette forhold.

Farisæerhertet og den hykleriske og hysteriske moralismes ånd vil konstant søge freden og trøsten i deres sejre, i det, der lykkes, i det - ikke at gøre noget »forkert« eller ved lydighed, ved deres gode egenskaber, sympatiske udseende, fromme tanker, noble følelser, gode fortsætter osv. Guds genfødte børn derimod, de, der kaldes »løftets børn« ([Gal.4,28](#)), bliver af Guds ånd ved Ordet og erfaringen hele tiden belært om, at kraft har man alene ved og i det at have fred med Gud i en samvittighed, der trøstes ved nådens fredspagt. Bliver du et »løftets barn«, vil du lære at forstå meningen i de ord, der er så meningsløse for farisæerens hjerte: »Ordet om korset er en Guds kraft« ([1.Kor.1,18](#); [Rom.1,16](#)). »Løftets børn« kender ikke til anden trøst og mulighed for trøst i denne verden end Herren og hans løfter. De skal opfyldes ved Herren og hans løfter. De skal opfyldes ved Herrens trofasthed. Og derfor ved den, der »næres ved evangeliet«, at han ikke kan hente nogen kraft uden ved den daglige vandring i Herrens lys, hvor synd afsløres ved loven, og nådens fred tilflyder ham fra løfternes Gud ved Jesu blod ([1.Joh.1,7ff.](#)).

Hvis man ikke har fred i sit hjerte, vil man heller aldrig få kraft. Har man fred, vil man også få den kraft, der udfoldes i magtesløshed. For det er en mageløs sandhed, skjult for denne verdens børn og moraliserende farisæere, men kendt af troen, at alene fredens evangelium giver villighed til at forkynde ([Ef.6,15](#)). Hvis dette fredens evangelium ikke bliver hørt af hjertet, modtaget i tro, spist og drukket i åndelig forstand ([Joh.6,53](#)), så har vi ikke gudslivet i os, og al tale om kraft, sejr og tro vil forblive tomt menneskeværk, moralisme og farisæisme. Derfor formaner Paulus os også til, at vi til enhver tid må våge over, at Kristi fred - dvs. fred med Gud ved vor Herre Jesus Kristus - må råde i vore hjerter ([Kol.3,15](#)). Dette er meget vigtigere end alle de mange fortravlede gerninger, som al verdens Marta'er plager og bekymrer sig med at lægge på vor Herre Jesus Kristus i misforstået fromhed (sml. [Luk.10,40 f.](#)). Det, at der altid råder fred med Gud i vort hjerte - ikke ved at vi bilder os ind, at Gud er enig med os, men derved at vi i alle ting, både i tugt og trøst, i synd og nåde - oplyst af Ordet - fremfor alt sørger for at være enige med Gud, det er selve gudslivets øjsten, der ikke tåler nogen forstyrrelse, for så forsvinder al kraft, og gudslivet forkrøbles.

Kære ven - fra dit eget liv kender du mere end nok til kamp og strid, fristelser, nederlag, ydmygelser, samvittighedsnød, kraftbehov og al den slags, der får det til at køre rundt for dig i tvivl og elendighed. Du har så tit ønsket, at Herren ville vise og åbenbare sig for dig, så du kunne fyldes med hjælp, kraft og fred og alt det gode, som Gud kunne tænkes at ville skænke et stakkels fattigt menneske. Men hør nu her: Herren sagde altså »nej« til Paulus, fordi han ville opfylde hans bøn på en anden måde, end Paulus havde tænkt sig. Han lod ham ganske enkelt beholde tornen i købet. Var det ikke hårdt? Må ikke den, der ved, hvad tornen i kødet vil sige, uvilkårlig tænke: Så er der alligevel ingen hjælp at få - livet bliver fortsat et helvede - og Gud - forfærdelig og grusom? - Men stands et øjeblik her. Paulus fik svar, og dette svar var ikke blot et »nej«. Men allerførst sagde Herren »*min nåde er dig nok*«, derefter sagde han »*min kraft fuldkommes i magtesløshed*«. Denne rækkefølge må du prente dybt ind i dit hjerte: først nåde og fred, derefter kraft og sejr. Den var ikke lille, den forvandling der skete med Paulus, da han havde fået dette svar og blevet enig med Gud. Men om denne forvandling skal vi tale om lidt.

Her vil jeg endnu engang blot pege på følgende: De ord, der befriede Paulus, var i alt $5 \times 2 = 10$ ord, altså ingen nok så vidtløftig teologisk eller filosofisk afhandling med masser af intetsigende tågesnak. Men disse to fem-ords-sætninger må læses og forstås efter deres indhold i den rigtige rækkefølge og i den rigtige sammenhæng. Ellers vil du ikke være i stand til at forstå, hvad Gud vil sige til dig, og hvad du skal blive enig med ham om. Derfor er vi nødt til at følge den regel, vi lærte i skolen, da vi var små og skulle lære at læse: Du skal standse ved punktum og vise, at du har forstået, at nu er sætningen slut. For at få hjælp til at stoppe op, vil vi gøre hvert af disse ord til overskrift over et kapitel (kap. 3 og 4). Alt for tit farer mennesker hen over disse to sætninger:

Nogle bliver stående ved den første sætning og kommer ikke videre; andre lægger overhovedet ikke mærke til den første sætning og fremkalder lovtrællens håb af den sidste. Atter andre overser rækkefølgen mellem sætningerne og læser sig til åndeligt mørke og fordærv i stedet for til fred og liv i Guds Søn.

Hvad indholdet i disse to sætninger særligt angår, så handler de om to helt klart forskellige ting: nåde og kraft. Men samtidig er disse to uopløseligt forbundne. Den uopløselige forbindelse ligger netop i rækkefølgen: først nåde, derefter kraft. Men den store forskel i indholdet af nåde og kraft ligger i dette, at nåden er nok, men kraften skal fuldbyrdes. Denne forskel er afgørende og væsentlig. For det, der er »nok«, det er jo fuldført, fuldkomment, fuldbragt og kan ikke blive hverken større eller mindre og kan heller ikke fratrækkes eller tillægges noget som helst. Det kan enten ejes helt og fuldstændigt eller overhovedet ikke ejes. Det, derimod, der skal »fuldbyrdes«, det er foreløbigt, endnu ikke fuldført, ufuldkomment, ikke fuldbragt og beregnet til at vokse, tage til og forøges. Det er aldrig noget, man har helt og fuldt, men blot delvist - dog således at vi stadig får mere deraf. Og det har det mål, at blive fuldkomment og fuldført.

(Afsnit 1, kap.3, "Min nåde er dig nok" - fra "Tornen i kødet" af Olav Valen-Sendstad - Luthersk Missionsforenings Bibelskoles Elevforening 1987 - Shafan 17-10-14)